

BIBLIOTECI, CITITORI, LECTURJ

Nicolae Busuioc: Carte deschis\

Carte deschisă

de Nicolae BUSUIOC

Résumé: Quelques idées sur la lecture et sur le rôle des bibliothèques - publiques, surtout - et des bibliothécaires dans la promotion de la lecture au sein de la communauté.

(bibliotecă; lectură; text)

Introducere lămuritoare

<<Acolo unde se deschide cartea>> este un generic sub care vom `ncerca s\ plas\m idei, gânduri fapte. La *multum in parvo* ne oblig\ `ns\ji recomandarea pentru concizie, `ncât dimensiunile rubricii vor fi aproape minuscule dar nu `n detrimentul dorin]ei de a releva ceea ce este important [i `n acela]i timp `n]elept. Pentru c\ acolo unde exist\ bunul obicei de a deschide din când `n când o carte pentru a afla câte ceva din tezaurul ei `nseamn\ c\ exist\ ab initio o posibil\ salvare, o ie]ire din nimicnicia vie]ii, din mizeria ei.

Deschizând câte o carte ne sim]im parc\ mai pu]in r\l\]i de ceea ce se `ntâmp\ `n jurul nostru, ne `ndep\rt\m de acele e]ecuri produc\toare de nevroze [i excluderi

iremediabile. ~n condi]iile `n care parc\ totul e agresiv cu omul [i toate `l sfideaz\, apropierea de carte e gura de oxigen ce `nsufle]e]te spiritul gata-gata s\ sucombe.

Cititul ca problemă

Problema cititului i-a preocupat pe mul]i scriitori, nu neap\rat ca fenomen literar care define]te procesele de crea]ie [i de receptare a operei. **Problema cititului** e chiar titlul unui volum care apar]ine lui Radu Stanca (1920-1962). Este chiar lucrarea de licen]\ `n litere [i filosofie a poetului [i eseistului disp\rut din lumea noastr\.

Edi]ia `ngrijit\ [i prefa]at\ de Mircea Muthu vine s\ `ntregeasc\ fericit profilul unui scriitor pu]in cunoscut de genera]iile de azi.

BIBLIOTECI, CITITORI, LECTURJ

Nicolae Busuioc: Carte deschis\

Contribu]iile la estetica fenomenului literar ale lui Radu Stanca sunt remarcabile, dezv\luindu-ne, `ntr-o manier\ extrem de interesant\, modalit\]ile *cititului*. “Cititul nu e numai actul contemplativ, ci [i actul premerg\tor al contempla]iei. El are deci o dubl\ func]iune: una de contempla]ie [i alta de actualizare, `n timp, a unei opere” – ne spune eseistul.

Radu Stanca clasific\, pe principiul tripart]iei, cititul `n: *[tiin]ific* (adevat obiectului), *retoric* (adevat subiectului) [i *literar* (adevat subiectului [i obiectului). Desigur, rigiditatea acestei clasific\ri, dar [i alte elemente omise, `n interpretarea fenomenului nu scad cu nimic valoarea de ansamblu a acestei analize de pionierat `n teoria lecturii din spa]iul rom\nesc.

Cei care vor cu adev\rat s\ studieze *cititul ca problem*, trebuie s\ jin\ seama [i de subtilele idei ale lui Radu Stanca.

Imagine \i comunicare

Bibliotecile nu pot r\m\ne `n afara proceselor de `nnoire, dup\ cum ele nu pot r\m\ne nici indiferente la noua filosofie a lecturii cu efecte

imprevizibile. Cititorul este sedus de carte tocmai prin faptul c\ aceasta `l supune, prin imaginea pe care ea <<vrea>> s\ i-o prezinte.

Dar reg\ndirea structurilor bibliotecii ? Aceasta nu se poate face fr\ o imagine nou\ despre bibliotec\, pentru c\ imagine este ceea ce percep beneficiarii interesa]i, `ntr-o manier\ sau alta, de serviciile oferite. Orientarea beneficiarilor c\tre o imagine favorabil\ presupune o analiz\ temeinic\ [i continu\ a simbolurilor, atitudinilor [i motiva]iilor care pot concura la formarea unei asemenea imagini. ~ntr-o lume dominat\ de fantezia imaginii (reclame, postere, mass-media, sponsoriz\ri etc.), de ce nu ar exista o asemenea fantezie [i `n jurul bibliotecii? Orice capital-imagine este, `n ultim\ instan]\, un element de protec]ie [i de proiec]ie `n acela]i timp. ~n cazul bibliotecii, `n construc]ia unei imagini favorabile, cu rol decisiv este `nsu]i bibliotecarul. Dac\ este competent, ridic\ prestigiul institu]iei; dac\ este mediocru, `l dilueaz\ p\an\ la distrugere. Profesionalismul [i tactul pedagogic de a comunica cu cititorii pot fi hot\r\tori `n cristalizarea imaginii favorabile.

